

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3346/2024. (IX. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 31.K.701.929/2023/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Haiszky Ernő Rezsőné az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 31.K.701.929/2023/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Közterület-felügyelete 2022. augusztus 17. napján tartott ellenőrzése során az indítványozó tulajdonát képező, érvényes műszaki engedéllyel nem rendelkező, 2021. november 24. napján forgalomból kivont gépjárművének közterületen való tárolását észlelte és a gépjárművet – a szélvédőn elhelyezett értesítést követően – a közterületről 2022. szeptember 28. napján elszállította.
- [3] Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat alpolgármestere 2023. február 23. napján hozott HFO/327/2/2023. számú határozatában az indítványozót a hozzájárulás nélküli közterület-használat miatt 34 924 forint közterület-használati díj megfizetésére kötelezte.
- [4] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete az elsőfokú, közterület-használati díjjal kapcsolatos határozatot HFO/361/6/2023. számú határozatával 2023. március 28. napján helybenhagyta.
- [5] 1.2. A határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő, melyben eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozással a támadott képviselő-testületi határozat megsemmisítését kérte a bíróságtól, tulajdonosi jogai gyakorlásának törvényes felhatalmazás nélküli korlátozása, az ügyfelet megillető értesítés elmulasztása, a jogszerűség elvének be nem tartása miatt. Kérte továbbá a megfizetett közterület-használati díj, a szállítás, tárolás és hatósági eljárás díja, a jármű elszállításának költsége és a fellebbezési eljárási illeték megtérítését. Elismerte, hogy az üzemképtelen jármű 2022. augusztus 17. és szeptember 28. napján is közterületen állt, aminek indoka a gépjármű értékesítésének szándéka, illetve a helyszínen történő javíttatása volt.
- [6] 1.3. A Fővárosi Törvényszék szerint az indítványozó felperes abból a téves értelmezésből indult ki, miszerint a közterület-felügyelet eljárása képezte a közterület-használati díj megállapítására irányuló eljárás alapját. A bíróság rámutatott, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 1. § (4) bekezdés a) és b) pontja szerint a közterület-felügyelet feladata a közterület jogszerű használatának, valamint rendjének ellenőrzése, a jogszabály által tiltott tevékenység megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása. A közterület-felügyelet intézkedése ebben az ügyben is jogszabály által tiltott tevékenységre irányult, melynek során a közterületen tárolt jármű elszállítatásával a közterület rendjét kívánta biztosítani. Mivel a keresettel támadott eljárás alapja viszont az önkormányzat vonatkozó rendeletében előírt közterület-használati hozzájárulás megkérésének a hiánya volt, ekként a felek közötti közigazgatási jogvita tárgya is kizárólag az alperes HFO/361/6/2023. számú, közterület-használati díjjal kapcsolatos határozata.
- [7] A bíróság arra is figyelemmel, hogy az indítványozó felperes elismerte a gépjármű üzemképtelen állapotát és – a megjelölt napokon – a közterületen történő tárolását, a keresetet mint alaptalant 31.K.701.929/2023/6. számú ítéletével elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszja értelmében a támadott bírósági ítélet az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz és a XXIV. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jogait, valamint a XXVIII. cikk (6)

bekezdésében a kétszeres eljárás alá vonást és kétszeres büntetést tilalmazó alkotmányos rendelkezést, a *ne bis in idem* elvét sérti alapvetően azáltal, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta – a tartalmát tekintve a közterület-felügyelet eljárásával kapcsolatos – kifogásait, kérelmét és érveit.

- [9] Álláspontja szerint a bírói döntés téves következtetésen és jogalkalmazáson alapul, több okból. Egyrészt, mert mindkét – a közterület-felügyelet által rögzített – napon közterület-használati engedély nélkül jogszerűen „tárolhatta” a gépjárművét közterületen, hiszen azon volt hatósági jelzés, azaz rendszám-tábla és a hozzá tartozó érvényesítő címke. Másrészt, mivel megállapítható volt a közterületi tárolás pontos időpontja, azaz 2022. augusztus 17. és 2022. szeptember 28. napja, ezért a kerületi önkormányzati rendelet azon rendelkezése és esetében való alkalmazása, miszerint a töredék hónap teljes hónapnak számít, alaptörvény-ellenes volt. Harmadrészt az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdésébe ütközőnek tartja az ügyében alkalmazott kerületi önkormányzati rendeletet amiatt, mert Budapest Főváros vonatkozó rendelete az üzemképtelen gépjárművek tárolásáról úgy rendelkezik, hogy azokat mellékútvonalon és legfeljebb 10 napig közterület-használati hozzájárulás nélkül lehet tárolni, a kerületi önkormányzati rendelet viszont erre nem ad lehetőséget. Hivatkozott arra is, hogy a perben nem került kétséget kizáróan bizonyításra, hogy 10 napnál hosszabb ideig tárolta volna járművét közterületen.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt döntení kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panasz akkor fogadható be, ha az megfelel a törvényben előírt követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdés értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint felel meg.
- [12] Az indítványozó által 2024. január 26. napján kézhez vett ítélet ellen 2024. március 4. napján postai úton a bírósághoz benyújtott alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkezett.
- [13] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek a következők szerint tesz eleget. Tartalmazza: a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben védett tulajdonhoz és tisztességes eljáráshoz való jogait, valamint a kétszeres eljárás alá vonást és a kétszeres büntetést tilalmazó alaptörvényi rendelkezést sérti a bíróság határozata); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Fővárosi Törvényszék 31.K.701.929/2023/6. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Alaptörvény XIII. cikk, XXIV. cikk, XXVIII. cikk (6) bekezdése és a 32. cikk (2) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntést az indítványozó miért tartja ellentétesnek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [14] Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette, további jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosítva.
- [15] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettségé fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy felperese volt.
- [16] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság korábban már megállapította, hogy az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdését nem tekinti olyan, az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható [lásd: 3465/2021. (XI. 3.) AB végzés, Indokolás [15]], ezért az erre irányuló indítványi elemeket jelen ügyben nem vizsgálta.
- [17] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg továbbá, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A feltételek meglétének mérlegelése az Alkotmánybíróság jogkörébe tartozik [lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]].

- [18] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján elsőként azt állapította meg, hogy az indítványozó alkotmányossági kifogásai – az Alaptörvény XIII. cikkébe foglalt tulajdonhoz, a XXIV. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jogok és a XXVIII. cikk (6) bekezdésében a kétszeres eljárás alá vonást és a kétszeres büntetést tilalmazó rendelkezés állított megsértése – lényegében nem a közigazgatási perben elbírált közterület-használattal kapcsolatos jogvitára, hanem az ettől különálló közterület-felügyeleti eljárásban történt gépjármű elszállítással kapcsolatos intézkedésre, vagyis egy más, a támadott bírósági ügygel nem érintett eljárásra vonatkoznak, ekként azok jelen ügyben nem voltak értékelhetők. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy erről a körülményről korábban a fellebbezést elbíráló hatóság és az eljáró bíróság is tájékoztatta az indítványozót.
- [19] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja felül. A bírói döntéseknek tehát kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak, egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.
- [20] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban azt nem teszi lehetővé, hogy az Alkotmánybíróság minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogértelmezésre és jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja, hogy a bírósági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie. A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás rendszere magában hordozza [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13] – [15]].
- [21] Az Alkotmánybíróság jelen esetben azt, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést megalapozatlannak, jogellenesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, az indítványban megjelölt alkotmányos jogok tekintetében a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem találta elegendőnek, és úgy ítélte meg, hogy az indítványban foglaltak nem vetnek fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amely az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [22] 4. Mivel a fentiek szerint az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény hivatkozott XIII. cikke, XXIV. cikke és a XXVIII. cikk (6) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg, ekként nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. szeptember 10.

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1701/2024.

